Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Rundskriv - Serie R

Nummer: **RSR 02-2026**

Dato: 13. mai 2026

Saksnummer: 2025/76035

Fastsettelse av forskrift om sjøfartskort og andre identitetsbevis på skip og flyttbare innretninger (sjøfartskortforskriften) og endringer i forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk

I. Generelt

1. Innledning

Sjøfartsdirektoratet innfører sjøfartskort som nytt identitetsbevis for norske sjøfolk. Kortet kan søkes om fra 19. mai 2026.

Sjøfartskortet erstatter den tradisjonelle sjøfartsboken, og fungerer som et identitetsbevis for norske sjøfolk som arbeider på norske og utenlandske skip, og flyttbare innretninger. Sjøfartskortet skal, i likhet med den tidligere sjøfartsboken, oppfylle Norges internasjonale forpliktelser. Norge har ratifisert ILO-konvensjon nr. 108 om sjøfolks identitetsbevis og har dermed plikt til å tilby et identitetskort til norske sjøfolk.

Innføring av sjøfartskortet medfører følgende regelverksendringer:

- Ny forskrift om sjøfartskort og andre identitetsbevis på skip og flyttbare innretninger (sjøfartskortforskriften)
- Endringer i forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk[1]
- Opphevelse av forskrift om kontroll av maritim tjeneste[2]

Sjøfartskortforskriften erstatter bestemmelsene om sjøfartsbok i forskrift om kontroll av maritim tjeneste, som oppheves ved fastsettelsen av forskriften. Regler om fartstid videreføres i kvalifikasjonsforskriften i justert form. Fartstid registreres ikke i sjøfartskortet, men de øvrige ordningene for registrering av fartstid videreføres. Sjøfartskortet er ikke et offisielt ID-dokument etter ID-kortloven[3], men kortet kan brukes til identifikasjon og til å dokumentere at innehaveren har sitt arbeid om bord på fartøy, noe som blant annet forenkler gjennomføringen av landlov og arbeidsrelaterte reiser i utlandet.

2. Høringsrunden og høringsuttalelser

Regelverksendringene var på høring fra 4. november 2025 til 16. desember 2025. Høringsfristen ble forkortet for å gjøre det mulig å fastsette forskriftene innen kort tid.

Sjøfartsdirektoratet mottok i alt ni høringssvar i høringsperioden, hvorav fire var helt uten merknader, og to hadde mindre kommentarer. Tre av høringsinnspillene gjentas oppsummert nedenfor. Flertallet av innspillene gir uttrykk for at de stiller seg positive til innføringen av et sjøfartskort.

Norsk Sjømannsforbund gav et lengre høringsinnspill og støtter modernisering av sjøfolks identitetsbevis, men uttrykker bekymring for at løsningen ikke er tilpasset ILO-konvensjon nr. 185 og kan gi dårligere internasjonal anerkjennelse. Det vises også til utfordringer knyttet til utenlandske sjøfolks tilgang til identitetsbevis, behovet for internasjonal godkjenning av sjøfartskortet, og at kostnadene ikke bør belastes sjøfolkene. Direktoratet mener det er tilstrekkelig at sjøfartskortet oppfyller kravene i ILO-konvensjon nr. 108, og at dette sikrer nødvendig internasjonal anerkjennelse. Utenlandske sjøfolk har

[1] Forskrift 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk
[2] Forskrift 25. november 1988 nr. 940 om kontroll av maritim tjeneste
[3] Lov 5. juni 2015 nr. 39 om nasjonalt identitetskort (ID-kortloven)

heller ikke tidligere hatt rett til norsk identitetsbevis, og fartstid fremover dokumenteres gjennom rederiets systemer etter gjeldende løsninger. Videre er det utarbeidet informasjonstiltak for å sikre internasjonal aksept, og gebyret skal i utgangspunktet betales av søkerne, selv om rederiet kan dekke kostnaden.

Advokatforeningen mener at gjennomgangen av personvernkonsekvenser ikke i tilstrekkelig grad oppfyller kravene i utredningsinstruksen, blant annet fordi forslaget innebærer behandling av sensitive personopplysninger som biometri, bruk av digitale løsninger og innsamling av passkopier gjennom ekstern leverandør. Inngrep i personvernet må vurderes opp mot EMK artikkel 8 og Grunnloven § 102, og at det må dokumenteres at tiltakene er nødvendige og forholdsmessige. Direktoratet ser at personvernvurderingen kunne vært mer utdypet, men mener likevel at den er tilstrekkelig og i samsvar med gjeldende regelverk og utredningsinstruksen.

Norges Rederiforbund ga også et lengre høringsinnspill, og støtter innføringen av sjøfartskort, men understreker behovet for gode overgangsordninger, tydelig informasjon og løsninger som sikrer dokumentasjon av fartstid. Det pekes særlig på praktiske utfordringer i internasjonale prosesser og risiko for tap av fartstidsinformasjon, noe som gjør tydelig kommunikasjon og tilpasning av nye rutiner nødvendig. Direktoratet har utarbeidet informasjon til relevante aktører, i tillegg til at det gis følgebrev til sjøfartskortet. Når det gjelder fartstid, har rederiene fortsatt ansvar for å oppbevare opplysninger om fartstid, og må etablere løsninger for registrering i tråd med kravene i kvalifikasjonsforskriften dersom disse ikke allerede er på plass i henhold til gjeldende løsninger.

Samtlige av høringsinnspillene er svart ut i høringsmatrisen, og matrisen er lagt som vedlegg til rundskrivet.

3. Bakgrunn - sjøfartskortet som erstatning for sjøfartsboken

Sjøfartskortet er en oppdatering av identitetsbeviset for norske sjøfolk, og er en moderne og sikkerhetsmessig forsvarlig ordning som innebærer digitalisering og bruk av ny sikkerhetsteknologi.

Sjøfartskortet skal brukes til identifikasjon og dokumentasjon av arbeid om bord, og skal bidra til å forenkle landlov og norske sjøfolks reiser i utlandet. Kortet vil være tilgjengelig både i digitalt og fysisk format, og vil legge bedre til rette for landlov og gjennomreise i land som har ratifisert ILO-konvensjon nr. 185.

Søknadsprosessen er digital og kan gjennomføres uten fysisk oppmøte ved innlogging med BankID i nettportalen «Min side sjøfolk». Det fysiske formatet er likevel nødvendig, ettersom det ikke finnes internasjonale retningslinjer for digitale identitetsbevis for sjøfolk.

NAV har tidligere utstedt sjøfartsbok til norske sjøfolk på vegne av Sjøfartsdirektoratet, etter mottak av søknad via NAV eller norsk utenriksstasjon. Både NAV og norske utenriksstasjoner har i tillegg utstedt fartsoppgaver til utenlandske sjøfolk.

Sjøfartsdirektoratet viderefører ikke utstedelse av fartsoppgave. Ordningen er utdatert og erstattes av Sjøfartsdirektoratets nettportal «Min side kvalifikasjoner» og andre løsninger for registrering av fartstid.

Norske sjøfolk har rett til å få utstedt sjøfartskort etter søknad, men det er ikke en plikt å ha sjøfartskort. Like fullt skal alle som har sitt arbeid om bord på norske fartøy være utstyrt med et gyldig identitetsbevis, jf. skipssikkerhetsloven[4] § 39 annet ledd. Kravet gjelder uavhengig av statsborgerskap, og kan være sjøfartsbok, sjøfartskort, pass eller annet identitetsbevis.

Utstedelse, produksjon og distribusjon av sjøfartskort ivaretas av ekstern leverandør. Sjøfartskortet skal produseres i plast. I tillegg vil kortet være tilgjengelig i mobilapp og nettleser, men eldre mobiltelefoner

[4] Lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven)

vil kunne ha begrenset støtte for den digitale versjonen på grunn av tekniske begrensninger i operativsystemene iOS og Android.

Sjøfartsbok som er utstedt i medhold av forskrift om kontroll av maritim tjeneste, kan brukes så lenge den er gyldig. Sjøfartsbok vil imidlertid ikke bli utstedt etter at sjøfartskortforskriften er trådt i kraft.

II. Nærmere om forskriften og forskriftsendringene

1. Innledning

Ettersom den etablerte sjøfartsboken nå erstattes av sjøfartskortet, har det vært nødvendig med endringer i tilhørende regelverk. Som nevnt innledningsvis innebærer dette at sjøfartskortforskriften fastsetter at endringer gjøres i forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk, og at eksisterende forskrift om kontroll av maritim tjeneste oppheves.

Nedenfor omtales innføring av sjøfartskort som nytt identitetsbevis for norske sjøfolk, med bestemmelser om rettslig grunnlag, hvem ordningen gjelder for, hvordan man søker, behandling av personopplysninger og fastsettelse av gebyrer.

2. Sjøfartskortforskriften

2.1. Rettslig grunnlag og virkeområde

Sjøfartskortforskriften er hjemlet i skipssikkerhetsloven § 2 om lovens saklige virkeområde, § 6 om rederiets alminnelige plikter, § 39 tredje ledd bokstav f om kontroll av personer og gjenstander som er eller skal om bord på skipet, og § 39 tredje ledd bokstav g om utstedelse og utforming av identifikasjonsbevis.

Sjøfartskortforskriftens saklige virkeområde er presisert i § 1 ved at forskriftens bestemmelser om sjøfartskort og sjøfartsbok omfatter norske statsborgere som har sitt arbeid om bord på skip og flyttbare innretninger, og ved at sjøfartskortforskriften § 11 om rederiets kontroll av identitetsbevis omfatter alle som har sitt arbeid om bord på norske fartøy.

2.2. Søknadsprosess for sjøfartskort

Etter sjøfartskortforskriften § 3 er det Sjøfartsdirektoratet som skal motta søknader, saksbehandle og utstede sjøfartskort i Sjøfartsdirektoratets database og digitale saksbehandlingssystem, kalt APS, mens ekstern leverandør skal produsere og sende ut sjøfartskort. Antatt volum for utstedte sjøfartskort er 3 000 til 5 000 kort årlig. Dette tallet er basert på antall utstedte sjøfartsbøker per år.

Norske sjøfolk kan få utstedt sjøfartskort etter søknad. Dette gjelder uavhengig av om sjøfolkene har sitt arbeid på norsk eller utenlandsk fartøy, og er en videreføring av retten til å få utstedt sjøfartsbok. Både arbeidstakere og selvstendige oppdragstakere er omfattet av retten til sjøfartskort.

Ved søknad om sjøfartskort skal søkeren legitimere seg med pass eller norsk nasjonalt ID-kort med reiserett. Norsk nasjonalt ID-kort *uten* reiserett kan imidlertid ikke brukes som legitimasjon fordi det ikke likestilles med pass. Videre kan andre enn norske statsborgere være innehavere av slike kort, se forskrift om pass og nasjonalt ID-kort[5] § 2A-1, og norsk sjøfartskort skal kun utstedes til norske statsborgere. Andre nasjonale ID-kort godtas heller ikke for utstedelse av sjøfartskort.

Søknadsprosessen knyttet til sjøfartskort skal være digital. Det vil kun være mulig å søke om sjøfartskort når søkeren som logger seg inn i nettportalen «Min side sjøfolk» med BankID, har norsk fødselsnummer og norsk statsborgerskap. Disse opplysningene hentes automatisk fra Folkeregisteret ved innloggingen. For alle andre innloggingsmetoder (fødselsnummer uten norsk statsborgerskap, d-nummer eller e-post) vil funksjonen for sjøfartskortet være skjult, slik at disse brukerne ikke vil se menypunktet for søknad. På denne måten unngås uklarhet om hvem som kan søke om sjøfartskort.

[5] Forskrift 9. oktober 2020 nr. 2012 om pass og nasjonalt ID-kort (pass og ID-kortforskriften)

I APS skal e-formidling benyttes ved utsendelse av følgebrev og eventuell tilleggsinformasjon i forbindelse med vedtak om godkjenning, avslag eller tilbakekall av sjøfartskort. Kommunikasjonen skal sendes digitalt til søker via e-formidling. Dersom personen har reservert seg mot digital post, skal dokumentasjonen sendes som ordinær postforsendelse.

Det er ikke mulig med hastebestilling av sjøfartsfartskort. Det legges imidlertid til rette for digital visning av sjøfartskort på mobil. Denne løsningen vil kunne godtas av land som anerkjenner elektroniske løsninger for sjøfartskort. Dermed vil den digitale løsningen kunne avhjelpe norske sjøfolk som har forlagt sitt fysiske kort uten at det er meldt tapt, fordi søkeren regner med å gjenfinne kortet innen kort tid. Mobilløsningen gir også fordelen at den digitale versjonen av sjøfartskortet vil bli tilgjengelig for søkeren så snart Sjøfartsdirektoratet har utstedt sjøfartskort i APS.

2.3. Personopplysningsloven og databehandleravtale

Etter lov om behandling av personopplysninger[6] blir leverandør av sjøfartskort databehandler av opplysninger som kommer fra Sjøfartsdirektoratet som behandlingsansvarlig virksomhet. Personopplysningsloven består av nasjonale regler og EUs personvernforordning (også kalt GDPR – General Data Protection Regulation). Loven stiller krav til at Sjøfartsdirektoratet som behandlingsansvarlig setter i verk egnede tiltak, både tekniske og organisatoriske, for å «sikre og påvise» at personopplysninger behandles i samsvar med regelverket.

Sjøfartsdirektoratet har inngått en databehandleravtale etter loven med valgt leverandør av sjøfartskortet i henhold til DFØs standardavtale for databehandling, for å sikre korrekt behandling av personopplysninger og oppfyllelse av personopplysningsloven for øvrig.

2.4. Gebyrer for sjøfartskort og duplikat

Ved innføring av sjøfartskort i APS innfører Sjøfartsdirektoratet kostnadsbaserte gebyrer. Dette er i tråd med fastsettelsen av gebyrer som gjelder for de øvrige dokumentene som utstedes etter forskrift om gebyr for utstedelse av sertifikater og påtegninger til maritimt personell og for utstedelse av båtførerbevis til båtførere mv[7] (gebyrforskriften).

Gebyr for sjøfartskort er tatt inn i gebyrforskriften § 10. Gebyret for sjøfartskort er fastsatt til 700 kroner, og prisen for et duplikat er fastsatt til 350 kroner.

3. Endringer i kvalifikasjonsforskriften

Endringene i kvalifikasjonsforskriften er hjemlet i skipssikkerhetsloven § 6 og § 16 annet ledd bokstav b. Kvalifikasjonsforskriften gjelder kun for norske fartøy, men både norske og utenlandske sjøfolk er omfattet av forskriften.

For å sikre et helhetlig regelverk om fartstid, er bestemmelser om fartstid videreført fra forskrift om kontroll av maritim tjeneste til kvalifikasjonsforskriften, men i noe justert form ettersom verken sjøfartsboken eller fartsoppgaven skal utstedes etter sjøfartskortforskriften.

Rederiets alminnelige plikter etter skipssikkerhetsloven § 6 presiseres i kvalifikasjonsforskriften § 16 om fartstid, beregning og dokumentasjon og i § 81 om dokumentasjon av tjenestetid.

Endringene i kvalifikasjonsforskriften skal sikre sjøfolks rett til registrering og oppbevaring av fartstid når muligheten for registrering av fartstid i sjøfartsbok og fartsoppgave nå bortfaller. ILO-konvensjonen Maritime Labour Convention (MLC) standard A2.1 nr. 1 bestemmer at medlemsstatene skal vedta lover

[6] Lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven)
[7] Forskrift 21. desember 2009 nr. 1739 om gebyr for utstedelse av sertifikater og påtegninger til maritimt personell og for utstedelse av båtførerbevis til båtførere mv.

eller forskrifter som sikrer at fartstid dokumenteres på skip som fører dens flagg. Norge har ved å ratifisere MLC forpliktet seg til å sikre at sjøfolk på norske skip tilbys en skriftlig bekreftelse på fartstid om bord.

Regelverket for registrering av fartstid vil være felles for norske statsborgere og utenlandske statsborgere som har sitt arbeid på norske fartøy. Ved overgangen til sjøfartskort må rederiene registrere sjøfolks fartstid ved hjelp av andre løsninger for fartstidsbekreftelse enn sjøfartsbok og fartsoppgave, som forklart i kommentarene til kvalifikasjonsforskriften § 16 annet ledd nedenfor. Det følger allerede av kvalifikasjonsforskriften at rederiet skal påse at fartstid føres for sjøfolk på egne skip.

Fartsoppgave som er utstedt i henhold til den nå opphevede forskrift om maritim tjeneste, er ikke et identitetsbevis og har ingen gyldighetsdato. Rederiet eller den rederiet bemyndiger kan registrere fartstid i fartsoppgaven til den er utskrevet, men det blir ikke utstedt fartsoppgave etter kvalifikasjonsforskriften. Videre registrerer ikke NAV eller norsk utenriksstasjon fartstid i fartsoppgaven når sjøfartskortforskriften er trådt i kraft.

For øvrig følger det av kvalifikasjonsforskriften § 5 at rederiet skal sørge for at alle som tjenestegjør om bord, har gyldige sertifikater, påtegninger, kvalifikasjoner og etterutdanning, inkludert repetisjon og oppdateringer, og videre at rederiet skal ha oppdatert dokumentasjon om sjøfolkenes erfaring, opplæring, helsetilstand og språkkunnskap, som skal kunne legges frem for kontroll.

4. Kommentarer til bestemmelsene

4.1. Sjøfartskortforskriften

Til § 1 Virkeområde

Forskriften gjelder norsk statsborgers rett til norsk sjøfartskort, regulering av norsk sjøfartsbok utstedt med hjemmel i forskrift om kontroll av maritim tjeneste, og rederiets kontroll av identitetsbevis på norsk fartøy.

Bokstav a om norsk statsborgers rett til norsk sjøfartskort (sjøfartskort):
Sjøfartskort vil være en rettighet for norske statsborgere som har sitt arbeid om bord på norske eller utenlandske skip og flyttbare innretninger. Tidligere praksis for retten til sjøfartsbok er at den også har omfattet norske sjøfolk som i nær fremtid skal tiltre tjeneste om bord. Denne praksisen er videreført for retten til sjøfartskort. Både arbeidstakere og selvstendige oppdragstakere er omfattet av retten til sjøfartskort.

Bokstav b om norsk sjøfartsbok utstedt med hjemmel i forskrift 25. november 1988 nr. 940 om kontroll av maritim tjeneste (sjøfartsbok):
Sjøfartsbok som er utstedt i henhold til forskrift om kontroll av maritim tjeneste, kan brukes så lenge den er gyldig. Gyldighetstiden er fem år fra utstedelsesdato.

Bokstav c om krav om identitetsbevis for den som har sitt arbeid om bord på norsk skip eller flyttbar innretning:
Den som har sitt arbeid om bord på norsk fartøy, skal være utstyrt med et identitetsbevis etter skipssikkerhetsloven § 39 annet ledd. Rederiets oppfølging av dette kravet er regulert i sjøfartskortforskriften § 11.

Til § 2 Rett til sjøfartskort

Norsk statsborger som oppfyller vilkårene i forskriften, skal ha rett til å få sjøfartskort etter søknad til Sjøfartsdirektoratet.

Sjøfartskortet skal inneholde følgende opplysninger:

- fullt navn
- kjønn
- fødselsnummer

- fødested (landkode)
- norsk statsborgerskap
- ansiktsfoto
- navnetrekk (signatur)
- høyde
- dokumentnummer
- gyldighetsdato (fra – til)
- utstedelsessted og -dato
- utstedelsesmyndighet
- informasjon om at kortet er i henhold til ILO-konvensjon nr. 108
- informasjon om at funnet kort skal sendes til Sjøfartsdirektoratet
- QR-kode og informasjon om verifikasjonsside

Folkeregistrert personnavn kan forkortes når det er nødvendig av plasshensyn. Kortet skal ha tekst på norsk og engelsk.

Til forskjell fra informasjon om fødested i sjøfartsboken, skal det stå en tre-bokstavers kode for hvilket land innehaveren av sjøfartskortet er født i. Opplysningene om fødeland hentes fra Folkeregisteret. Hvis ikke fødeland er registrert i Folkeregisteret eller landet ikke lenger eksisterer, blir feltet for fødeland i sjøfartskortet markert med XXX. Dette tilsvarer løsningen for norsk pass.

Til § 3 Ansvarlig myndighet mv.
Sjøfartsdirektoratet er ansvarlig myndighet for utstedelse av sjøfartskort og bestemmer form og innhold for sjøfartskortet.

Sjøfartskortet har ikke like detaljerte krav til innhold som for pass og nasjonale ID-kort med reiserett, og det kan være at utenlandske havnestater vil kreve pass og visum i tillegg til sjøfartskort.

Biometriske personopplysninger i form av ansiktsfoto og navnetrekk i sjøfartskortet skal kun brukes til verifisering eller kontroll av sjøfartskortinnehaverens identitet.

Sjøfartskortets utseende eller innhold skal ikke endres av andre enn Sjøfartsdirektoratet. Dette innebærer informasjon til sjøfartskortinnehaveren om at det er forbudt å endre sjøfartskortets utseende eller innhold. Hvis dette gjøres, kan det innebære forfalskning og forsøk på misbruk av kortet. Se også § 10.

Til § 4 Søknad om sjøfartskort
Første ledd:
Norske sjøfolk kan få utstedt sjøfartskort etter søknad. Dette gjelder uavhengig av om sjøfolkene har sitt arbeid på norsk eller utenlandsk fartøy, og er en videreføring av retten til å få utstedt sjøfartsbok etter forskrift om kontroll av maritim tjeneste.

Annet ledd:
Ved søknad om sjøfartskort skal søkeren legitimere seg i nettportalen «Min side sjøfolk» med pass eller norsk nasjonalt ID-kort med reiserett. Denne utvidelsen av muligheten til å legitimere seg sammenlignet med dagens krav om pass, er en naturlig følge av at nasjonalt ID-kort med reiserett er innført i Norge, jf. pass- og ID-kortforskriften.

Søknad om sjøfartskort i APS blir automatisk arkivert hos Sjøfartsdirektoratet når søknaden er betalt.

Når søkeren legitimerer seg ved pass, kan fødested kontrolleres mot opplastet kopi. Dette er ikke mulig for nasjonalt ID-kort med reiserett, ettersom opplysning om fødested ikke fremgår av kortet. Denne opplysningen blir derfor tillitsbasert for ID-kort, som vurderes som akseptabelt sett i lys av egenerklæringen som skal bekreftes av søkeren, jf. bokstav e.

Bokstav b:
Søkerens sist utstedte gyldige maskinlesbare pass eller nasjonale ID-kort med reiserett skal benyttes for identifisering ved at bilde eller kopi av dokumentets sider med ansiktsfoto, navnetrekk og høyde lastes opp i «Min side sjøfolk». Dette fordi bilde av ansiktsfoto og navnetrekk ikke er egnet for annen registrering, og fordi informasjon om høyde ikke blir hentet inn fra Folkeregisteret.

Bokstav c:
Bilde av søkeren som oppfyller kravene til ansiktsfoto i pass og nasjonale ID-kort skal lastes opp. Se krav til ansiktsfoto i pass- og ID-kortforskriften § 2-6. Bildet skal oppfylle minstekravene til ansiktsfoto fastsatt av Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart (ICAO) i Doc 9303. Det vil bli gitt ytterligere veiledning i søknadsprosessen.

Bokstav d:
Bilde av søkerens navnetrekk skal lastes opp. Navnetrekket skal ligne mest mulig på navnetrekket i søkerens pass eller nasjonale ID-kort med reiserett. Det kreves ikke identisk likhet med navnetrekket i pass eller nasjonalt ID-kort med reiserett, ettersom et slikt krav vil kunne by på tekniske utfordringer. Navnetrekket skal være av god kvalitet, slik at det er enkelt å tyde på sjøfartskortet.

Bokstav e:
I søknadsprosessen for sjøfartsbok var det et krav om at søkeren la frem dokumentasjon på at vedkommende har sitt arbeid om bord på fartøy. Som følge av den digitale søknadsprosessen for sjøfartskort, er dette dokumentasjonskravet erstattet med en egenerklæring som skal bekreftes av søkeren. Videre skal søkeren bekrefte at opplysningene i søknaden er korrekte.

Tilsvarende som ved ordningen for sjøfartsbok blir dokumentasjon fra rederiet om snarlig tiltredelse av tjeneste om bord, likestilt med dokumentasjon på at søkeren har sitt arbeid om bord. Dette kan være en arbeidsavtale som er inngått selv om søkeren ennå ikke har rukket å tiltre tjenesten om bord, eller en bekreftelse fra rederiet på at arbeidsavtale skal inngås i nær fremtid. Denne praksisen videreføres for utstedelse av sjøfartskort, og egenerklæringen omfatter både søkere som har sitt arbeid om bord på fartøy, og søkere som i nær fremtid skal tiltre tjeneste om bord.

Til § 5 om gyldighetstid for sjøfartskort
Sjøfartskortet skal være gyldig i fem år fra og med utstedelsesdatoen. Gyldighetstiden er også fem år for nasjonalt ID-kort. Dette legger til rette for muligheten til å oppgradere sjøfartskortene jevnlig, for eksempel ved å oppdatere kortet med nye sikkerhetselementer.

Til § 6 om oppbevaring og tap av sjøfartskort og sjøfartsbok
Første ledd
Sjøfartskort og sjøfartsbok skal oppbevares av innehaveren på betryggende måte. Innehaveren skal straks melde tap av sjøfartskort og sjøfartsbok til Sjøfartsdirektoratet.

Ved tap av sjøfartskort skal tapsmelding sendes til Sjøfartsdirektoratet via "Min side sjøfolk", som registrerer kortet som ugyldig. Kortet anses tapt dersom det blir frastjålet eller mistet. Etter dette er ikke sjøfartskortet tilgjengelig elektronisk, og det vil vises at kortet er ugyldig når kortets QR-kode eller angitt verifikasjonsside kontrolleres.

Løsningen for tapsmelding i APS vil være enklere å praktisere for Sjøfartsdirektoratet og en lettelse for politiet sammenlignet med tapsmelding for sjøfartsbok. Løsningen brukes også ved tap av personlige sertifikater etter kvalifikasjonsforskriften.

Annet ledd
Sjøfartskort som er meldt tapt, kan ikke tas i bruk på nytt. Det innebærer at det må søkes om nytt sjøfartskort dersom det er ønskelig å ha sjøfartskort etter at det forrige er meldt tapt. Det har ikke vært en tilsvarende ordning for sjøfartsboken etter opphevede forskrift om kontroll av maritim tjeneste, og det

er ikke innført en ny ordning for sjøfartsbok her. Gjenfunnet sjøfartsbok kan derfor brukes så lenge den er gyldig.

Til § 7 om duplikat av sjøfartskort
Første ledd
Når tapsmelding er registrert, kan søkeren velge å søke om duplikat for sjøfartskort. Søknad om duplikat for tapt sjøfartskort skal registreres via «Min side sjøfolk».

Duplikat kan bare utstedes til erstatning for gyldig sjøfartskort som er meldt tapt, og skal ha samme utløpsdato som det originale kortet. Det vil være rimeligere å søke om duplikat enn å søke om nytt sjøfartskort.

Annet ledd
Det utstedes ikke duplikat til erstatning for tapt sjøfartsbok ettersom ordningen for utstedelse av sjøfartsbok opphører idet sjøfartskortforskriften trer i kraft.

Til § 8 om fornyelse av sjøfartskort mv.
Første ledd
Bestemmelsen regulerer for det første ordinær fornyelse av sjøfartskort i forbindelse med at sjøfartskortet utløper.

For det andre fastsettes det at ny søknad om sjøfartskort må sendes ved tapt sjøfartskort eller sjøfartsbok, forutsatt at det er ønskelig å få et nytt sjøfartskort.

For det tredje regulerer bestemmelsen hvordan søkeren skal gå frem ved søknad om sjøfartskort som følge av at opplysninger som lå til grunn for det sist utstedte sjøfartskortet eller sjøfartsboken, var feil eller ikke lenger er korrekte. For eksempel vil ikke opplysningene om navn og kjønn i sjøfartskortet lenger være korrekte ved navneendring og endring av juridisk kjønn. Søkeren må også sørge for at riktige opplysninger er oppdatert i Folkeregisteret før det søkes om nytt sjøfartskort.

Annet ledd
På søknadstidspunktet skal ett av vilkårene i bokstav a til d være oppfylt for søkerens sist utstedte sjøfartskort eller sjøfartsbok, for eksempel at dokumentet er utgått på dato.

Til § 9 om tilbakekall av sjøfartskort
Tilbakekall av sjøfartskort innebærer at det blir registrert som ugyldig etter at vedtak om tilbakekall er fattet. Etter dette er ikke sjøfartskortet tilgjengelig elektronisk, og det vil vises at kortet er ugyldig når kortets QR-kode eller angitt verifikasjonsside kontrolleres.

Til § 10 om opplysning om straffansvar
Etter mønster av pass- og ID-kortforskriften § 2-12, er det inntatt en informasjonsbestemmelse om straffansvar.

Søkeren gjøres oppmerksom på straffansvar etter lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven) § 202 om identitetskrenkelse, § 221 om uriktig forklaring og § 361 om dokumentfalsk. Det skal for eksempel ikke gis uriktige opplysninger til Sjøfartsdirektoratet i forbindelse med søknad om sjøfartskort, jf. straffeloven §§ 202 og 221, og utstedt sjøfartskort skal ikke endres av søkeren.

Til § 11 om rederiets kontroll av identitetsbevis på norsk fartøy
Første ledd
Det er ingen plikt å ha sjøfartskort, men det er et krav å ha et identitetsbevis etter skipssikkerhetsloven § 39 annet ledd. Rederiet skal påse at identiteten til den som har sitt arbeid om bord på norsk fartøy, er tilstrekkelig dokumentert og kontrollert før tiltredelse om bord.

Annet ledd
I annet ledd presiseres det at kontrollen skal gjennomføres ved å kreve fremvisning av gyldig sjøfartskort, sjøfartsbok, utenlandsk identitetsbevis som er i henhold til ILO 108 eller ILO 185, pass, nasjonalt ID-kort med reiserett eller tilsvarende identitetsbevis med reiserett. Begrepet «tilsvarende identitetsbevis med reiserett» i bokstav d omfatter utlendingspass og reisebevis for flyktninger.

Til § 12 om dispensasjon
Første ledd
I særlige tilfeller skal Sjøfartsdirektoratet kunne gi dispensasjon fra krav som følger av sjøfartskortforskriften § 4 etter skriftlig søknad. Manglende norsk statsborgerskap er ikke et slikt særlig tilfelle som kan gi grunnlag for dispensasjon.

Annet ledd
Dersom søkeren ikke oppfyller vilkåret for sjøfartskort i § 4 første ledd om å ha sitt arbeid om bord på fartøy, skal det dokumenteres et særskilt behov for sjøfartskort før dispensasjon kan gis.

Søkeren må godtgjøre at det foreligger et særskilt behov for sjøfartskort. Etter gjeldende praksis for utstedelse av sjøfartsbok, er det gitt dispensasjoner til elever på videregående skole i forbindelse med utplassering som ledd i skolegang på fartøy i utlandet. I den forbindelse er behovet for sjøfartsbok blitt godtgjort ved bekreftelse fra rederiet eller søkerens skole. Denne praksisen videreføres for utstedelse av sjøfartskort. Det utelukkes ikke at det også kan gis dispensasjon i forbindelse med arbeidstrening som innebærer arbeidsutførelse på fartøy i utlandet.

Det minnes for øvrig om at retten til sjøfartskort skal omfatte norske sjøfolk som i nær fremtid skal tiltre tjeneste om bord, som forklart i kommentarene til § 1 bokstav a og § 4 annet ledd bokstav e ovenfor, slik at det ikke vil være behov for å søke om dispensasjon i slike tilfeller.

Til § 13 om overgangsbestemmelse for sjøfartsbok
Sjøfartsbok som er utstedt i henhold til forskrift 25. november 1988 nr. 940 om kontroll av maritim tjeneste, kan brukes så lenge den er gyldig.

Til § 14 om ikrafttredelse
Første ledd
Forskriften trer i kraft 19. mai 2026.

Annet ledd
Fra samme tid oppheves forskrift 25. november 1988 nr. 940 om kontroll av maritim tjeneste. Verken sjøfartsbok eller fartsoppgave vil utstedes etter 19. mai 2026.

4.2. Kvalifikasjonsforskriften

Til § 16 annet ledd
Det er inntatt nødvendige språklige endringer for å gi et generelt krav om dokumentasjon på fartstid ved å bruke det allerede innarbeidede begrepet «fartstidsbekreftelse». Begrepet er allment kjent i skipsfartsnæringen. Se informasjon om fartstid på Sjøfartsdirektoratets nettside: Fartstid - Sjøfartsdirektoratet.

Rederiet kan dokumentere fartstid på følgende måter:

1. Innrapportere fartstid i nettportalen «Min side kvalifikasjoner».
2. Bruke direktoratets API-system for overføring av informasjon om fartstid til direktoratet.
3. Skrive fartstidsbekreftelse uavhengig av løsningene i punkt 1 og 2.

Til § 16 åttende ledd

Her er det også lagt til språklige endringer for å gi et generelt krav om dokumentasjon på fartstid ved å bruke det allerede innarbeidede begrepet «fartstidsbekreftelse» i § 16 åttende ledd til erstatning for «sjøfartsbok» og «fartsoppgave».

Til § 81 første punktum
Det er gjort språklige endringer for å gi et generelt krav om dokumentasjon på «tjenestetid» etter §§ 76 til 80 ved å bruke det allerede innarbeidede begrepet «fartstidsbekreftelse» i § 81 til erstatning for «sjøfartsbok» og «godkjent fartsoppgave».

III. Administrative og økonomiske konsekvenser

1. Utstedelse av sjøfartskort

Et sentralt spørsmål i arbeidet med sjøfartskortet har vært hvordan utstedelsesprosessen for sjøfartskortet skal organiseres. Valget falt ned på intern saksbehandling og ekstern kortproduksjon, som samlet sett er den mest fordelaktige løsningen. Produksjonen av sjøfartskortene, inkludert personalisering, håndteres av en ekstern aktør, som også vil pakke og sende ut kortene til søkerne.

2. Konsekvenser for næringen

2.1. Norske sjøfolk

Utgiftene til sjøfartskort helfinansieres gjennom gebyr. Det er lagt opp til at sjøfolkene søker selv, og at sjøfartskortgebyret betales som del av søknadsprosessen. Gebyret for et sjøfartskort er 700 kroner og gebyret for et duplikat er 350 kroner. Rederiene kan også velge å dekke utgiften for sjøfartskort til sjøfolk på egne fartøy. Hvis sjøfolkene selv må betale for sjøfartskort, kan det medføre at færre benytter seg av retten til å få utstedt sjøfartskort.

2.2 Rederiene

Som følge av at sjøfartsbok og fartsoppgave ikke lenger skal utstedes, må rederier med norske fartøy som ikke allerede bruker alternative registreringsløsninger sørge for registrering av fartstid. Utover dette medfører ikke sjøfartskortforskriften eller endringer i kvalifikasjonsforskriften økonomiske konsekvenser for rederiene, med mindre rederiene selv velger å dekke utgifter til sjøfartskort for sjøfolk på egne fartøy.

3. Konsekvenser for det offentlige

3.1 NAV

NAV skal ikke lenger motta søknader om eller utstede sjøfartsbøker og fartsoppgaver etter at sjøfartskortforskriften er trådt i kraft. NAV skal heller ikke føre fartstid i sjøfartsbok eller fartsoppgave etter dette tidspunktet.

3.2 Norske utenriksstasjoner

Norske utenriksstasjoner skal ikke lenger motta søknader om sjøfartsbøker og fartsoppgaver, eller utstede fartsoppgaver etter at sjøfartskortforskriften er trådt i kraft. De skal heller ikke føre fartstid i sjøfartsbok eller fartsoppgave etter dette tidspunktet.

3.3 Konsekvenser for Sjøfartsdirektoratet

Sjøfartsbøker ble utstedt ved 16 NAV-kontorer i Norge, og disse ble fulgt opp av Sjøfartsdirektoratet i form av veiledning, tilsyn og oppfølging av innsendt dokumentasjon (kontroll av utstedte sjøfartsbøker, makulerte sjøfartsbøker m.m.). I tillegg pakket og sendte direktoratet sjøfartsbøker til NAV-kontorene på bestilling. Videre har direktoratet registrert søknader om sjøfartsbøker tilsendt fra norske utenriksstasjoner før de ble sendt videre til utvalgte NAV-kontorer for å behandles. Direktoratet har også gitt veiledning og opplæring om sjøfartsbokordningen til norske utenriksstasjoner.

Ved overgang til sjøfartskort vil de nevnte oppgavene for Sjøfartsdirektoratet falle bort. Til gjengjeld vil direktoratet i forbindelse med sjøfartskortet ha utgifter til utvikling og opprettholdelse av APS, saksbehandling i APS, og eventuell utvikling av andre databaser og systemer.

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Alf Tore Sørheim
sjøfartsdirektør

Linda Bruås
avdelingsdirektør
Regelverk og internasjonalt arbeid

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

1. Forskrift om sjøfartskort og andre identitetsbevis på skip og flyttbare innretninger (sjøfartskortforskriften) og endringer i forskrift 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk
2. Høringsmatrise